

mely városba érkeznek, ott tüstént a polgármesterrel vesznek lakást. Így aztán bátran tarthatnak rossz drámai színészt, nélkülözhetnek hősnőt, primadonnát, adhatnak rossz műsort, szegényes kiállítását és produkcióját silány összejutót.

Sőt, a hol van ilyen, ott még a városi kölcson visszafizetésével sem kell sietniök.

Van Bécsben egy finevelő intézet, a Theresianum. Ebben évenként vagy 2000 forintért nevelik az előkelőbb családok fiait. Az intézet jellege római katolikus, tannyelve s szellemé német s az igazgatója — Schmerling.

Es bécsi tanintézetbe, németül neveltetni a Schmerling védszárnyai alatt — óriási számmal küldik kifele az előkelő magyar családok fiait.

Valjon nem volna-e helyes Magyarországon egy ugyanilyen színvonalu intézetet alapítani, a melyben magyar nyelvű neveltetnének 2000 frtért, de a germanizáció és — Schmerling nélkül?

A magyar mágnások tulnyomó részben katolikusok. Gróf Csáky Albin a katolikusok kedvéért — katolikus internatust akart alkotni a budai állami főgymnazium mellett. Híjába — a katolikus mágnás nem akarja, hogy a fiait együtt növekedjenek leendő birtokaik egykori tulajdonosaival, a zsidókkal és nem elégt, hogy csak annyit tanuljanak, mint a leendő fiskálisok, doctorok és in-szellérek.

Es mikor a szabadelvű pártban tárgyal-ták a tervezetet, a mamelukok csaknem meg-buktatták Csákyt! Azt a Csákyt, a kit nem bántottak akkor, a mikor germanizálni akarta, a e g e s z magyar ifjuságot. Bántották most, a mikor a katolikus mágnás ifjakat akarja — magyarizálni.

Ivánka Imre, Hegedűs Sándor, Sprin-czer János sat. voltak a felszólalók. Talán a valódi szabadelvűség nevében szólalnak fel?

Ordógót! Törődnek is azok az urak a szabadelvűséggel! Más volt az ő bajuk! Tisza Kálmán neheztelt Csákyra, a mért a Rudolfinum tervét nélküle beszélték meg a királlyal.

Most a mikor megmutatta erejét ma-melukjai között, létrejött a beke is. Mint a 25. §. elleni ellenzés — kialudt a legujabb hazafas személynvesztés tüze is.

Vesznek fel most már a Rudolfinumba más felekezethelikeket is. Vagy is: Zsidó Rudolfinum lesz belőle.

Alakítanak még egy Rudolfinumot, és ennek a neve — a Tisza Kálmán tiszteletére — „Colomanneum“ leand s ebben különös tekintet leand a Kókán János képessegek kifejlesztésére. Ezt is a Tisza Kálmán tiszteletére intézik ilyetésképen.

Mi pedig nem bánjuk, akár hány nevelő intézetet csinálnak a katolikusok, csak azt követeljük meg, hogy ne közpénzeken csele-kedjék, hanem alapsítsák maguk a főurak, és tarták fenn a tandíjakkól.

Ha pedig Csákyt nem ejtették el a ger-manizáló rendelet miatt, akkor ugyan kár el-lene berzenkedni ily semmisségért!

Legfeljebb azt sajnáljuk, hogy a kor-mány és a mamelukok ily galád játékhoz ép-pen a szegény szerencsétlen, elhunyt trón-örökös nevé választják ki — czéger nek!

Erdékes visszaemlékeznünk arra, hogy a mikor gróf Csáky Albint kineveztek kultusz-miniszternek, a felhivatalosak azt hirdették,

A „DEBRECENI“ TÁRSZÁJA

Szép fenyvesek közt.

Debreczen, május 17.

Hazánk regényes hegyvidékein vannak oly fák, melyek az ősz pusztító hatalmával is dacolnak és zöld leveleiket egész évben megtartják.

Azon kérdésre, melyek e kiváltságos fák, a felelet egyszerű; a fenyőfák közül a legtöb-ben. Valahányszor fenyőfákról beszélünk, mind-annyiszor azokra a vidékekre kell gondolnunk, hol ezek a fák diszlenek. Hazánkban sok ilyen terület van; bizonyára nem lesz azon embe-rek száma kicsiny, kik Bártfa furdót ismerik és tudják, hogy e büszke fák ott is diszlenek. Miltán nevezhetők büszkének, hisz neveik sem közönségesek. Az egyik faj — az abies eundo szóból származtatható arabul beraz, mi annyit jelent, hogy halad, a német „Tan-nen“ a dehen szóból származik; a magyar fenyő a fenn-nöböl.

A tisztelt olvasó talán indignatióval fogja venni, miért veszem cikkembe a bártfai furdót — de ne ijedjen meg a tisztelt olvasó, nem akarom Bártfát leírni, csak a furdóban törtétt idő reminiscenciáinak egyike bátorít fel soraim írására.

E reminiscencia alkalmat nyújt nekem olyan tárgyat érteni, mely az embereket hihetőleg minden évadban érdekli, de első rendben a furdót emlékezetembe juttatja, mint azon helyet, hol e tárgyról már kellett volna írni.

Mulasztásomat a következő szép példa

hogy e kinevezés a primás akaratának el-lenerre történt.

A Rudolfinum tervezett katolikus jel-lege mutatta meg ismét, hogy a felhivatalosak szava mennyire nem hallik — az égbe!

Es még az is fáj a mamelukoknak, hogy a tanácskozásait a saját nyilvánosságra szok-ta hozni.

Valóságos kamarilla akar tehát lenni a Lloyd épületbeli c'ubb!

Hát összeesküvők, Velencei tizek, ha-mis pénzverők, — vagy nihilisták az urak, hogy ugy óvakodnak a nyilván-osságtól?

Hiszzen nem a parlamentben, de a zsidó pénz-gyűjtések árán népképviselőkké vált ma-melukok clubbjában dől már el a nemzet sorsa, hát mit félnek attól, hogy belátunk az ügy-házukba?

Onök üvegházban laknak és kövel dobá-lóznak. Az a bajuk, hogy a kő néha vissza hull — a földre!

Ne irigyeljük tőlünk azt a látványt, hogy onök néha néha összevesznek. „Ha két ilyen ördög összevesz“ (mondja a költő) „a becsület talán még vis-zszaszálhat a földre!“

A hivatalos lapert (az ő neve „Buda-pesti Közlöny“) a melyet járatni közsük-ség, azelőtt 80—120,000 forint bért fizettek az államnak. Az „Athenaeum“ részvény társu-lat pedig fizet érte most már összesen — 30,000 forintot. Azért, mert kiadja a „Nem-zet“ című lapot, a melynek — mint a kor-mánypárti lapoknak általában nincs előfizetője. A miniszter ezt tagadta, de mégis úgy van, bár ez a körülmény — természetesen — nem vettetett fel semmiféle szerződésbe.

A nemzet fizessen a „Nemzet“ ért, habár nem is akarja elolvasni.

Ez is régula — Tisza Kálmán alatt.

Gelics Rikárd írja meg a függetlenségi harcz történetében, hogy az 1848. és 1849. tehát a szabadság két dicső esztendője, összesen 84 milliójába került az országnak.

Mily potomság ahhoz képest, hogy meny-nyibe kerül nekünk 1875 óta a rabság minden dicstelen éve...

A földmivelési tárcza költségvetéséről tanácskoznak.

Szegény földmivészek! Idestova el is fe-le-dik, hogy még nekik is van költségvetésük és tárczajuk!

Az iparosok, azok csak annyit tud-nak, hogy a Tisza-kormány alatt rendkívül megfogott a munka, de szaporodott az — iparlovag!

A mi pedig a kereskedelem magyarosodását illeti, annak jellemző tanuja a német nyelvű — „Pester Lloyd!“

„Köteg szénát, melyet terem A nagyerdői práter. Megenném érted, óh Tisza!“ Így szól a J... F....!

Mily megható is volna egy Ily mameluk szénája: Debreczeni cipő helyett Előtűk jó friss széná!

Jutalma lenne — mert biz ez Onaldozásnak jó sok — Tanácsosság és rendjelek... Ezt állítjuk mi jósok.

Es Tisza szól: Szénát adok, Kielegit ez menten!

beszédél vélem igazolhatni „a mi halad, el nem marad.“ A tárgy a fog. A fog kétség-telenül nevezetes része az emberi testnek és azon szervek közé tartozik, melyek nemcsak egyszer, de kétszer kezdik meg fejlődésüket, melyek nem egyszerre jelennek meg a kellő számban, hanem hosszabb idő alatt, mintha csak mutatnák a test fokozatos izmoso-dását.

Bizonyára nincs szülő, ki kedves mag-zatjának fogzása elé aggodalommal nem nézne és türelmetlenül nem várná, mikor hasadnak ki alul a középső metsző fogak, mikor felül, mikor a szemfogak stb. E fogak az ugyneve-zett tejfogak és számok 20; ezek helyébe fej-lődnek később az állandó fogak és számuk 32. A tejfogak kekes fehérek, az állandók sárgás-fehérek.

A szép fogsor valóban disze a szájnak, a kedves mosolynak kelleke, a csengő tiszta be-szédnek szükséges feltétele; — már pedig senki sem vitatja, hogy a csengő hang nem emeli a szépséget, de azt meg annál kevésbé sem mondhatja senki, hogy a szép fogsor nem volna nélkülözhetetlen tulajdonsága a szépségnek.

A magyar népdal sem feledkezik meg a fogsorról: „Bogár szemed, gyögy s or f o g a d“ stb.

Ezen idealistika felfogás mellett még egy más haszna van a jó fognak — prózai dolog ugyan de figyelmen kívül hagyni nem lehet, tudván azt, hogy az ellentét is jó hatással vannak az emberre, t. i. az étellek megrágása csak ép fogakkal válik lehetségessé, beteg fogakkal való rágás csak az egészséggel rovasára történik.

Kinek több kell, azt a saját Kértére mind fölmentem!“

Smig szénátábláját vigan A mameluk kaszája, A másik táblát — a vigabb Nagyvárad — incassálja!

Gili Balázs.

A debr. tornaegylet gyalogversenye.

Debreczen—Nyiregyháza 50 km. — máj. 18.

Folyó hó 16-án csütörtökön hajnalban 12 vállalkozó szellemű, sport kedvelő állott gledá-ba a nagy templom előtt, 10 kocsin pedig a versenybírók, hírlapírók és műkedvelők fog-laltak helyet. Egy kis reggeli után Jene y Miklós ur, a versenyintéző „indulj“ t kiáltott s a 12 versenyző utra kelt Nyiregyháza fele. Jó ideig egymás mellett haladtak a hadházi uton s tulajdonképen a „Dugó“-csárda mellett vette kezdetét a verseny, az egéto nap Had-háznál kezdte az utat nehezíteni. Dr. K e n é z i Gyula egyleti orvos folytonosan kísérte a futak; kocsiját bőven ellátta theával s nagy szakértelemmel üdítgette az eltikkadt ver-senyzőket.

Jene y Miklós és Medgyaszay Miklós urak lóháta kísérletet képeztek; előre vágattak Hadháza s ott már jóféle frissítővel várták őket. Teg l á s és U j t e h é r t ő k ö-zött e l e b b k l o v a g o t a v e r s e n y z ő k n e k S z u - n y o g h Miklós ur s a helyszíni szemle meg-tartása után csapra ütött seres hordóval és számmal fogadta a karavánt. A versenyzők haladás közben falatoztak és időgáltak.

Innen kezdte az ut homokban vezetett s itt dűlt ki az első versenyző: B a r n a B a - l á z s. A többiek vonultak Nyiregyháza fele s a sorompóhoz 6 óra 30 percznyi gyalogolás után L e v a i M á r t o n, I I I. e. tanító képezdész ér-kezett meg először.

A fogadtatás rendkívül szíves volt. Mintegy fél óra járásra K r a s z n a i G á b o r polgármester ur a város négyes fogatán sietett az érkezők elé s G e r e s i K á l m á n e l n ö k ö t s néhány versenybíró a kocsiján szállított a vá-rosha. Kijött az érkezők elé K e r e k r é t i v. r. főkapitány is s utközben 12 egyenruhás lovas hajdu volt felállítva. A sorompónál várakoztak a megyei és városi tisztikar, az önkéntes tüzoltó egyesület diszben S z t a r e k Ferenc főparancsnokkal, a gymnaziumi ifju-ság — M a r t i n y i igazgató vezetése alatt — zászlósan, a honvéd tisztikar és a városi lakosság óriási tömege.

Feszült érdeklődéssel várták a beszáll-lingó tornászokat, kiket egy e czelra épített sátorban frissítővel vártak.

Elsőnek érkezett be, a mint már irtuk, L e v a y M á r t o n I I I. e. tan. képezdész, ki a nagy utat 6 ó. 30 p. alatt tette meg. Máso-dikkant jött be F a z e k a s L á s z l ó, I I. e. t. k. 6 ó. 35 p. alatt. Harmadik: K r a m p e r a J o z s e f, V. gym. o. tanuló, 16 éves ki nem mint versenyző, hanem pusztán kedvtelésből tette meg az utat; 6 ó. 36 p. alatt jött be, ugyszinten N a g y L a j o s I. e. th. is, ki 6 ó. 36 p. alatt érkezett be, néhány lépéssel K r a m - p e r a után. Ötödikként jött be K r a m p e r a J á n o s, V I I I. o. tanuló, fogadásból, 6 ó. 45 p. alatt. S z. N a g y L a j o s I. e. jh. érkezett be hatodikul.

Kissé pihenve a város polgárságával egyetemben, a kocsiról leszállva a torna-egylet zászlója alatt melyet Zsdánszky László I V. j. h. vitt, vonultunk a megyeháza elé, itt volt a tulajdonképeni hivatalos fogadtatás. Erkélyek, ablakok tömve, kendőt lobogtató, éljenző, lelkes honleányokkal, az utca zsúf o l a s i g t ö m v e p o l g a r o k k a l, s a c z i g á n y h u z i a a „Rakóczy indulót“.

Itt fogadta és üdvözölte „a testvér város jó vendégeit“ Meyerszky Béla fő-

A fogazat oly szerepet játszván, nem csudálkozhatunk, hogy az emberek a fogak szépségére nagy gondot fordítottak és fordítanak, mert nagyon igaz Watz mondása: bár-milyen szegény és nyomorult legyen is az ember, a saját felcizíráskodásában örömet lel; annyival inkább, mert a hiúság bizonyos foka soha sem hiányozhatik, de mert továbbá a régi példabeszéd — de gusztiában non est dis-putandum — szintén igaz, nem különben az is, mit Bichot mondott: „Ha mindegyikünk egyforma alak-minta szerint volna öntve, szépség sem volna.“ természetes különböző szó-kasnak kell lennie a fog tisztítását és szépi-tését illetőleg; nem különben azt is tekintve, vajjon a 32 fogból álló fogazat szép-e vagy sem és szükséges-e a 32 fog. Ezek szerint a fogazaton olyan nyomok is láthatók, melyek-ből egyik vagy másik néptörzsvé következet-hetünk.

A felső Nilus körül lakók nem túrne-k meg nyolcz metszőfogát, azért négyet kiűntek, hogy így az állatok fölött való elsőbbségük kitűnjék. A maláji szigeteken lakók metsző-fogain alul a fűrészfogaihoz hasonló fogacska-k vannak és a lakók a fehér fogakat legcsu-nyábbaknak tartják. Kelet-Indiának lakóinál a fogak el vannak vásva, mert az ugynevezett bételbors leveleit ráják. Ausztráliában a ser-dulók fogait meghegyesítik. — A kochin kbi-nai szereti a sárga fogat, azért megvetőleg beszélt, hogy az angol követ nejenek fogai a kutya fogaihoz hasonlítanak, fehérségük miatt. Az európai ember csak a fehér fogak ked-velője, továbbá azt a fogát tartja szépnek, mely egyenes és csak a tömött soru fogazatról szól elismeréssel.

Meglepo azon körülmény, hogy egyes

jegyző — a bizottság elnöke, még pedig igazán meleg és lelkes szavakban, erre G e r e s y K á l m á n e l n ö k v á l a s z o t t.

Aztán kiosztattak a díjak. B a j n o k - j e l ö l t l e t t az első ember: L e v a y M á r t o n I I I. t. k. kapott arany ér-met.

A I I - k F a z e k a s L á s z l ó k a p o t t e z ü s t e r m e t é s v á l l s z a l a g o t.

A I I I - k N a g y L a j o s (K r a m p e r a n e m s z á m í t) b r o n z e r m e t é s e z ü s t n y o m á s ú v á l l s z a l a g o t.

Aztán jött az elszállásolás. A házi gaz-dák a lehető legszívesebben, s mint régi jó barátaiukat fogadták vendégeiket.

Delben ebéd volt a „Korona“ vendéglő termében a hol felköszöntöket mondtak: S o m o g y i G y u l a k i r. közjegyző, K á l m á n L á s z l ó ügyvéd, D r. O r b á n, J e n e y M. és Z s á n s z k y L. válszítak ezekre a cigány B e - n e c z y Gyula tust húzotta a szép felköszöntőkre.

Delután disztornázás volt a lyceum torna helyiségében.

Ez, a szorongásig megtelt a legválogatot-tabb hölgy közönséggel, kik csodálkozva néz-ték a debreczeni tornászok erejét, a kis R á c z K á r o y 79 fontot emelt egyszerre.

Legjobban ki tüntek Csá n k y B é n i, J á n o s i Z o l t á n, B e s e n y e i D á n i e l, R á c z K á r o y, S á f r á n y G.

Ezután volt a hivatalos banquet a „S ó s - t ó n“. Külön gyors vonatot ren-deltek Pestről a jó nyiregyháziak, a mi számunkra, igazán páratlan előzetkenység. E teren sokat fáradt Dr. B a r u c h M ó r ur a ki rendezője volt a kirándulásnak, a vonat maga a főnök Trian János ur vezette. Itt minden meghívott a város vendége volt.

A cigány itt is húzta reggelig. Felköszöntöt mondtak: Somogyi Gyula, dr. Baruch, Bónis Samu, Jene y Miklós, Mey-erszky Béla, Gere si Kálmán, Csá n k y B e n i a m i n Starek Ferenc, Beacsy László és Bog nár L a j o s urak és még sokan, kiknek nevét nem si-került feljegyezniük.

Reggel felé tánczra is került a sor, s a meg azon reggel kocsikon visszajött debre-czeieket a jó nyiregyháziak a határig elki-sérték, s ott vettek szíves búcsút a viszont-látásig.

Felédhetetlen lesz mindenikünk emlékében ez a nap, s várjuk az alkalmat, hogy lehetőleg mi is hasonlóan viszonyozhassuk azt a páratlan sok szívességet, szeretetet melyely irányunkban a derek vendégszerető Nyiregyháziak visel-tettek, a visszavonulás K. Tóth Sándor fel-ügyelete alatt történt.

HELYI HIREK.

* A honvéd egylet sorsjátoka. Említettük már, hogy a debr. honvéd-egylet — saját segely tőkéjének gyarapítása végett — sorsjátékot rendez. Az igen csinos nyeremény-tárgyak egy része közönségre van kitéve a gardák és iparosok általános hitel szövetkezetének ki-rakataiba. Nem csak disz tárgyak, hanem prak-tikus házi-eszközök is láthatók e nyeremény-tárgyak között. Sorjegyek a jövő hónapban már kaphatók lesznek.

* Szakáll Antal recitátor csütörtöki szava-lati estélye — a közönség közönye miatt — nem volt megtartható. Valóban nem tudjuk megmagyarázni azon példátlan közönyt, mely-lyel közönségünk e jeles recitátor irányában viselkedik. Furcsa, hogy míg Sirakosznak, a német recitatornak, a ki pedig nem nagyobb művész Szakállnál, zsúfolt háza volt Debre-czenben, addig a magyar recitátor előadását meg se tarthatja! Szakáll holnap este a nagy-erdei Dobos-pavilonban rendez szavallati es-télyt. Ismételve ajánljuk a közönség pártió-gásába!

néptörzseknel a fog ellentállóbb betegségeknél ritkábban van kitéve pl. az amerikai katonák fogai ritkábban odvasodnak, mint a német katonák fogai.

A fog, mint fönnebb említém, nevezetes része a testnek, a többi testrészeknek módjára táplálkozik, elettevekenységét fejt ki, a testi szépség emelésében hatalmas tényező, tehát erősen kell ápolnunk, a betegségeknek elejét kell vennünk, mert így a betegségek okozta következményeket is elbárthatjuk. A fogak gondozásában, ápolásában talán semminek nincs olyan osztályrésze, mint a fogsorok és talán semmit sem kellene olyan jól megválasztani, mint a fogsort. Általán használt fogsorok sokféleek voltak, de aránylag nagyon keve-sét találtam olyanoknak, mint azt, melyet elő-szór a bártfai furdóban kaptam, — melyet ott a gyógyszerészetenek egyik szerény, natal mun-kása Berthán Gyula, készített, és mely-nek készítésére annyival inkább buzdítandó, mert mindenki, ki használta, a lehető legna-gyobb elismeréssel nyilatkozott.

Most már hiszem, megérti a tisztelt ol-vasó, miért irtam a bevezető sorokat, miért hitvam fel figyelmet a bártfai furdóra, miért jartam be gondolatimban én is a bártfai furdót, mely sok év óta olyan kellemes szórako-zást nyújt, gyógyulással biztat a magasra törő fenyők asjant, mely sok év óta ezer meg ezer embert csalogat büszkén emelkedő fenyőfái közé, mely sok év óta látogatót furdó hely és sok embernek a legdrágább kincsét „az egészséget“ adja vissza.

Littfalvay E.

